

реформування. Поза як, а мова йде про удосконалення системи бухгалтерського обліку з метою підвищення аналітичності інформації, розширення її обсягу, оновлення структури відповідно до змінюваних запитів користувачів.

Стосовно означених вище модернізаційних, реформаційних й трансформаційних напрямів розвитку системи бухгалтерського обліку потрібні ґрунтовні дослідження, більшою мірою пов'язані з теорією, аніж з практикою обліку в установах державного сектора. Доречно у цьому вести мову про формування сучасної парадигми наукових знань у сфері бухгалтерського обліку.

#### **Список використаних джерел:**

1. Соколов Л. В. *История бухгалтерского учета: учебник* / Л. В. Соколов, В. Я. Соколов [2-е изд., перераб. и доп.]. *Финансы и статистика*, 2006.
2. *Гаричтон Э. Двенадцать принципов производительности*. М.: *Бизнес-Иформ*, 1997. 197 с.

УДК 657.1:658.115

**Ларікова Тетяна Віталіївна**

*к.е.н., доцент кафедри податкового менеджменту та  
фінансового моніторингу,  
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»  
м.Київ, Україна*

### **СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ РОЗПОРЯДНИКІВ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ.**

Питання вдосконалення бухгалтерського обліку розпорядників бюджетних коштів набувають особливої актуальності з огляду на поширення ринкових відносин у бюджетну сферу України та реформування вітчизняної облікової системи. В Україні триває процес реформування системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі з урахуванням вимог Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку для державного сектору (далі - МСБОДС) шляхом запровадження Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі.

Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року [5] перш за все спрямована на оновлення системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності розпорядників бюджетів коштів державних і місцевих бюджетів. Нормативною базою регулювання методологічних засад бухгалтерського обліку і звітності розпорядників бюджетів коштів як основних суб'єктів державного сектору є НП(С)БОДС.

Управління діяльністю розпорядників бюджетних коштів залежить від якісно підготовленої обліково-аналітично інформації для прийняття рішень, яка повинна відповідати нормам Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку в державному секторі (МСБОДС).

Водночас, на сьогодні, фактично не досягнута відповідність обліку та звітності НП(С)БОДС. Не дивлячись на постійне оновлення нормативної бази та наукові розробки, залишаються нерозв'язаними проблеми обліку та оцінки активів та зобов'язань, доходів і витрат як найважливішої ланки розпорядників бюджетів коштів державних і місцевих бюджетів.

Згідно з вимогами Бюджетного кодексу України розпорядники бюджетних коштів ведуть бухгалтерський облік та складають фінансову звітність відповідно до НП(С)БОДС та інших нормативно-правових актів щодо ведення бухгалтерського обліку в порядку, встановленому Мінфіном.

На сьогодні затверджено та запроваджено двадцять НП(С)БОДС. Однак, розпорядники бюджетних коштів за об'єктивних причин можуть застосовувати не всі діючі стандарти. Їх перелік залежить від наявності у розпорядника бюджетних коштів як суб'єкта ведення бухгалтерського обліку певних об'єктів обліку.

Слід зазначити, що НП(С)БОДС, які регулюють питання складання фінансової звітності, розпочинається із стандарту 101 «Подання фінансової звітності», а бухгалтерського обліку із 121 «Основні засоби» [3].

Зміст національних стандартів має концептуальні основи без наведення прикладів. Більш детальна інформація щодо застосування окремих НП(С)БОДС міститься у Методичних рекомендаціях бухгалтерського обліку основних засобів, нематеріальних активів, запасів [4].

Розроблені Методичні рекомендації розкривають більш детальну інформацію щодо первісного та подальшого визнання основних засобів, нематеріальних активів, запасів як складових нефінансових активів. Разом з цим, в Стандартах і Методичних рекомендаціях залишається альтернативність вибору щодо методів обліку, вартісного критерія, оцінки справедливої вартості, періодичність нарахування амортизації, періодичність визначення середньозваженої собівартості одиниці запасів, порядок обліку і розподілу транспортно-заготівельних витрат, перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг), умови переведення або виведення активів, методів оцінки вибуття.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» облікова політика є сукупністю принципів, методів і процедур, що використовуються розпорядниками бюджетних коштів для ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності. У зв'язку з цим, актуальним питанням для розпорядників бюджетних коштів є визначення єдиних підходів щодо оцінки, обліку, види сегментів та їх пріоритетність і процедури, які повинні відображатись в обліковій політиці [2].

Головне призначення облікової політики визначити єдині принципи і методи оцінки, обліку, які має застосовувати розпорядник бюджетних коштів

та щодо яких нормативно-правовими актами з бухгалтерського обліку передбачено більше ніж один варіант.

Розпорядчий документ про облікову політику затверджується на час діяльності розпорядника бюджетних коштів до якого, за потреби, вносяться зміни. Розпорядник коштів нижчого рівня затверджує розпорядчий документ про облікову політику лише після погодження з розпорядником бюджетних коштів вищого рівня за відомчою підпорядкованістю. Для розпорядників бюджетних коштів, що мають подвійну підпорядкованість, погодження здійснюється розпорядником бюджетних коштів вищого рівня, який затверджує кошторис.

Головний розпорядник бюджетних коштів затверджує самостійно облікову політику на підставі розпорядчого документа керівника, яка має містити єдині підходи щодо методологічних засад обліку та оцінки активів та зобов'язань.

Найбільше проблем у діяльності розпорядників бюджетних коштів місцевих бюджетів виникає в процесі ефективного управління майном комунальної власності. В системі бухгалтерського обліку виникають проблеми їх оцінки, умов використання, умови переведення або виведення, відчуження, здачі в оренду, тощо. Раціональне та ефективне управління майном комунальної власності, які на законних підставах перебувають на території розпорядника бюджетних коштів, вплине на покращення управління майном та прогнозованого, стабільного наповнення дохідної частини місцевого бюджету.

Таким чином, стратегічними орієнтирами є розробка Програми з підвищення ефективності управління активами розпорядника бюджетних коштів місцевого бюджету не менше як на 3-5 років відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності», «Про оренду державного та комунального майна», «Про приватизацію державного і комунального майна».

Призначення Програми полягає у: раціональному, економічно ефективному, прогнозованому та керованому управлінні майном установи;

- покращенні якості утримання та поліпшення стану об'єктів комунальної власності, надання публічних послуг вищого рівня якості;

- надходження додаткових коштів та майна до місцевого бюджету.

Напрямки Програми та заходи щодо їх виконання полягатимуть у направленні активів комунального майна для використання та зміцнення економічного та соціального рівня установи. Основні заходи направлені на проведення інвентаризації комунального майна для оприбуткування, подальшої передачі в користування, передачі в оренду з метою отримання додаткового доходу для поповнення місцевого бюджету.

Для реалізації запропонованої стратегічної Програми обов'язковою умовою є внесення змін в облікову політику. Такі зміни потребують уточнення щодо визначення методів обліку та оцінки комунального майна з метою оприбуткування, подальшої передачі в користування, передачі оренду та відображення достовірної інформації у фінансовій звітності. Основні норми

визначені в НП(С)БОДС 121 «Основні засоби», 124 «Доходи», 126 «Оренда», 129 «Інвестиційна нерухомість"», 135 «Витрати» [3].

Підводячи підсумки засвідчую, модернізація системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі триває, більшу частину нормативної бази, яка регулює методологічні засади бухгалтерського обліку в державному секторі розроблено Міністерством фінансів України. Для подальшої модернізації системи бухгалтерського обліку та достовірності відображення активів у фінансовій звітності, виникає нагальна потреба у підключенні розпорядників бюджетних коштів, які за допомогою облікової політики матимуть змогу вести облік активів комунального майна з метою використання та зміцнення економічного та соціального рівня установи.

#### **Список використаних джерел:**

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
3. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі URL: <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja>
4. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку для суб'єктів державного сектору: наказ Міністерства фінансів України від 23.01.2015 № 11 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-15#Text>
5. Про схвалення Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року: Розпорядження КМУ від від 20.06.2018 № 437-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2018-%D1%80#Text>

УДК 657.6:658.8]:347.214.2

**Назарова Каріна Олександрівна,**

*д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансового аналізу та аудиту,  
Київський національний торговельно-економічний університет,  
м. Київ, Україна*

**Майстренко Анастасія Сергіївна,**

*науковий резерв кафедри фінансового аналізу та аудиту,  
Київський національний торговельно-економічний університет,  
директор ТОВ «ТРЕЙД-ІН МОТОРС»  
м. Київ, Україна*

### **АУДИТ ЕФЕКТИВНОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ПРОДАЖУ ОБ'ЄКТІВ РУХОМОГО МАЙНА**

Ефективність системи оподаткування держави визначається обсягом податкових надходжень до бюджетів усіх рівнів, а підвищення їх ефективності передбачає мінімізацію втрат податкових надходжень і дотримання норм чинного законодавства всіма учасниками податкових відносин. Створення